

Umělecký pozlacovač / umělecká pozlacovačka (kód: 82-012-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání: Umělecký pozlacovač
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v technické dokumentaci, volba postupu práce, způsobu zpracování, materiálů a pracovních pomůcek pro pozlacování uměleckořemeslných předmětů	3
Příprava materiálu a úprava křídových podkladů pro zlacení	3
Zlacení na poliment na lesk a na mat	3
Zlacení předmětů náhražkami drahých kovů, pokládání kovových fólií, zlacení práškovými kovy	3
Patinování zlacených předmětů a použití technik imitovaných materiálů	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v technické dokumentaci, volba postupu práce, způsobu zpracování, materiálů a pracovních pomůcek pro pozlacení uměleckořemeslných předmětů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Orientovat se v technické dokumentaci předmětu určeného k pozlacení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Stanovit technologický postup a způsob pozlacení konkrétního předmětu ze dřeva max. rozměrů 70 x 50 x 30 cm	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zvolit vhodný materiál, nástroje a pomůcky pro konkrétní pozlacovačskou práci	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Příprava materiálu a úprava křídových podkladů pro zlacení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit technologické postupy, použití materiálů a nářadí k přípravě podkladů pro polimentové a olejové zlacení	Ústní ověření
b) Připravit křídový podklad (grunt) pro polimentové zlacení, nanést jej na konkrétní dřevěný předmět a vybrousit	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Zlacení na poliment na lesk a na mat

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit poliment a nanést na křídový podklad	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Pozlatit plátkovým zlatem	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyleštit zlacení pozlacovačským achátem	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Provést matové zlacení částí předmětu technikou zlacení na mat na poliment včetně přípravy podkladu	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Provést pokost matového zlacení	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zlacení předmětů náhražkami drahých kovů, pokládání kovových fólií, zlacení práškovými kovy

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést zlacení části dřevěné rámové lišty metálem	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést stříbření části dřevěné rámové lišty hliníkovou fólií	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Provést zlacení části dřevěné rámové lišty práškovými barevnými bronzami	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Patinování zlacených předmětů a použití technik imitovaných materiálů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit postup při patinování zlaceného předmětu	Ústní ověření
b) Provést patinování na dřevěné rámové liště zlacené metálem, stříbřené hliníkem a zlacené práškovou bronzí	Praktické předvedení
c) Vysvětlit technologický postup a určit potřebné materiály a pomůcky při vytváření tzv. malovaného mramoru, leštěné běli a imitace zlacení na lesk, tzv. waschgold	Ústní ověření
d) Předvést techniku malovaného mramoru, leštěné běli a waschgoldu na zkušební křídové desce	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Zkouška bude prováděna na předmětu, který si uchazeč přinese po dohodě s AOs, např. kopii slohového svícnu, rámu nebo konzole ze dřeva max. rozměrů 70 x 50 x 30 cm bez povrchové úpravy. Uchazeč si rovněž přinese ke zkoušce technickou dokumentaci předmětu určeného k pozlacení.

Uchazeč a AOs se rovněž dohodnou na zajištění pozlacovačského materiálu.

Uchazeč si po dohodě s AOs přinese soubor vlastního základního nářadí a pomůcek: reparýrovací želízka, pozlacovačský polštář, pokladač, nůž na řezání plátkových kovů, acháty různých tvarů na leštění zlata a stříbra, štětce z různých materiálů a různých velikostí – jinak viz Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky.

K ověření kritéria Zlacení předmětů náhražkami drahých kovů, pokládání kovových fólií, zlacení práškovými kovy poskytne AOs uchazeči zkušební dřevěnou lištu a křídovanou zkušební desku.

Ověřování by mělo představovat komplex navazujících činností vedoucích k dokončení určené práce s využitím příslušných technologických postupů a technik. Při ověřování kompetencí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech pracovních úkonů, dodržování povinností pro bezpečnou a zdraví neohrožující práci, dodržování technologické kázně.

Při hodnocení provedené práce je třeba posuzovat kvalitu, přesnost provedení a její estetické ztvárnění.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na uměleckořemeslné pozlacování + střední vzdělání s maturitní zkouškou v příslušném nástavbovém oboru vzdělání a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti uměleckořemeslné pozlacovačské činnosti nebo ve funkci učitele odborného výcviku v příslušné oblasti.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na uměleckořemeslné pozlacování a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti uměleckořemeslné pozlacovačské činnosti nebo ve funkci učitele odborného výcviku v příslušné oblasti.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizující orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Autorizovaná osoba zabezpečí vhodné materiálové, prostorové, hygienické a bezpečnostní vybavení.

Pozlacovačská dílna splňuje požadavek denního i umělého osvětlení, dobré větratelnosti a odsávání chemických i prachových zplodin, vytápění nejméně na 20° C, relativní vlhkost vzduchu v rozmezí 50-60 %, vybavení velkým pracovním stolem s dostatečným okolním prostorem a židlí.

Základní pozlacovačské nářadí a pomůcky:

reparýrovacími želízka, fajle, polštář a nůž na řezání plátkového zlata, acháty různých tvarů na leštění zlata a stříbra, štětce na pokládání zlata, štětce z různých materiálů a různých velikostí, brusné papíry různé hrubosti, vaříč a hrnce na udržování trenku, klišu a gruntu v teplé vodní lázni, špachtle, třecí misky.

V dílně je připravena nezbytně nutná zásoba pozlacovačského materiálu pro provedení zkoušky podle tohoto standardu: plátkové zlato a stříbro, plátkový metal a hliník, jemně mletý bronz různých odstínů, šelaky různých barev, boloňské, horní a plavené křídly, kostní a kožní kliš, poliment a polimentové pasty různých barev, včelí vosk, temperové i olejové barvy, etanol, terpentýn, olejové ředidlo, nitroředidlo, technický benzin, odstraňovač nátěrů, fermež, mixtion různého stupně schnutí, pokládací mléko, damarový lak.

V dílně jsou k dispozici vhodné prostředky pro bezpečnost práce: respirátory, ochranné roušky, rukavice bavlněné i gumové, ochranné brýle.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 40 až 48 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška je rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla, sekce uměleckořemeslná, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Restaurátorský ateliér Sylvie Kroupová

Rudolfinea, o. s.

Štěpán Skalický – OSVČ, umělecký pozlacovač a učitel praktického vyučování na SOŠ uměleckořemeslné, Praha 9